VICTOR MOBERGER

NON-NATURALISM OCH SUPERVENIENS

1. INLEDNING

Non-naturalister om normativitet anser att det finns instantierbara normativa egenskaper, och att dessa är *sui generis* och metafysiskt diskontinuerliga med naturliga egenskaper. Åtminstone sedan 1970-talet, med inflytelserika texter av Simon Blackburn (1971) och J. L. Mackie (1977), har det funnits en misstanke att non-naturalisters syn på normativa egenskaper är svår att förena med den så gott som allmänt accepterade tesen att det normativa *supervenierar* på det naturliga, på så sätt att det inte kan råda en skillnad i normativt avseende utan en skillnad i naturligt avseende. På senare tid har denna misstanke aktualiserats av en omdiskuterad artikel, i vilken Tristram McPherson försöker precisera vari problemet för non-naturalister består (McPherson 2012).

McPhersons argument går i korthet ut på att non-naturalister inte kan förklara varför superveniensrelationen i fråga råder. Till skillnad från sina naturalistiska motståndare kan de inte åberopa en i vid mening *reduktiv* förklaring. McPherson menar dock att ingen annan tillfredsställande förklaring står till buds. Non-naturalister skulle därmed behöva anta att det råder en *oförklarad*, eller *ogrundad*, metafysiskt nödvändig koppling mellan diskontinuerliga egenskaper. Enligt McPherson är ett sådant antagande mycket kostsamt.

McPhersons ambition är inte bara att kritisera non-naturalismen, utan att stava ut en av dess centrala utmaningar. Här återstår dock en del arbete. Mitt syfte i denna artikel är att utveckla en förbättrad och mer precis variant av McPhersons argument, som bättre fångar den relevanta utmaningen. Delvis rör det sig om en återgång till Mackies ursprungliga argument.

Artikeln är strukturerad som följer. I avsnitt 2 ger jag en mer detaljerad presentation av McPhersons argument. I avsnitt 3 diskuterar jag non-naturalisters tillgängliga försvarsstrategier, i ljuset av vilka jag successivt modifierar argumentet. I avsnitt 4 sammanfattar jag kort mina slutsatser.

Filosofisk tidskrift 2018 nr 2, 27–42

2. MCPHERSONS ARGUMENT

2.1 *Non-naturalism och metafysisk diskontinuitet*

McPhersons måltavla är som sagt non-naturalism om normativa egenskaper.[1] Non-naturalism förknippas ofta med ställningstaganden i flera olika metaetiska frågor: semantiska, psykologiska, epistemologiska och metafysiska. Här är vi bara intresserade av en metafysisk tes, närmare bestämt non-naturalisters syn på normativa egenskaper. Termen ”normativ” kan förstås inklusivt. Med normativa egenskaper avses egenskaper som att vara moraliskt, prudentiellt, epistemiskt eller estetiskt bra eller dålig, rätt eller fel, rationell eller irrationell. Non-naturalism är även en form av normativ *realism*. Termen ”egenskap” ska därmed förstås icke-deflationistiskt. Non-naturalister hävdar att det finns instantierbara normativa egenskaper i denna mening, och dessutom att åtminstone vissa av dessa är *sui generis*. Vad innebär det sistnämnda?

I detta sammanhang är framförallt en aspekt viktig att lyfta fram. Non-naturalister menar att normativa egenskaper och fakta är metafysiskt *diskontinuerliga* med naturliga egenskaper och fakta. Här är några karakteristiska citat:

> [Jag] förkastar den naturalistiska tesen att […] normativa fakta inte är något utöver naturliga fakta. [N]ormativa fakta skiljer sig helt enkelt för mycket från naturliga fakta för att vara en delmängd av dem. (Enoch 2011, s. 4)

> [N]ormativa fakta är i en separat, distinkt kategori […]. [N]ormativa och naturliga fakta skiljer sig på ett alltför djupgående sätt för att någon form av normativ naturalism ska kunna fungera. (Parfit 2011, s. 326)

> [*F*]*elaktighet* framstår som en helt annan *sorts* egenskap än exempelvis *att väga 5 pund*. […] Värdeegenskaper är radikalt annorlunda än naturliga egenskaper. (Huemer 2005, s. 94)[2]

Det är oklart hur denna metafysiska diskontinuitet kan fångas i precisa termer, men den intuitiva idén kan illustreras med hjälp av exempel där diskontinuitet *inte* råder.

Ett uppenbart sätt på vilket metafysisk kontinuitet kan råda mellan två egenskaper, A och B, är om A och B är *samma* egenskap (och därmed

1. Min explikation av denna tes ligger i linje med McPhersons 2012, avsnitt 1, men är något mer detaljerad.

2. Jfr Mackie 1977, s. 38: ”Om det fanns objektiva värden, så skulle de vara […] helt annorlunda än någonting annat i universum.” (Samtliga översättningar är mina.)

inte två). Till exempel är egenskapen att vara 10 mm rimligen identisk med egenskapen att vara 1 cm. Mellan ”dem” råder därmed maximal metafysisk kontinuitet.

Ett annat sätt på vilket kontinuitet kan råda är genom *egenskapskomposition*.[3] Det är kontroversiellt huruvida egenskaper har intern struktur, men om de har det så råder intuitivt kontinuitet mellan en komplex egenskap och dess beståndsdelar tagna tillsammans, även om den komplexa egenskapen förstås inte är identisk med någon (eller några) av dessa. Ett exempel kunde vara kontinuiteten mellan egenskapen att vara ungkarl och egenskaperna att vara vuxen, man och ogift.

Ytterligare ett sätt på vilket kontinuitet kan råda är genom *funktionell realisering*.[4] Till exempel är egenskapen att vara frisk gemensam för många organismer, var och en med sin unika uppsättning fysikaliska egenskaper. Varje sådan uppsättning är ett *sätt* på vilket en organism kan vara frisk. Möjligen kan hälsa identifieras med en (kanske oändligt) disjunktiv/konjunktiv fysikalisk egenskap, som inkluderar alla möjliga sådana sätt. Detta skulle förstås säkra metafysisk kontinuitet. Men även om hälsa är en icke-fysikalisk egenskap så råder intuitivt ett slags svårartikulerad metafysisk intimitet; i någon mening vore hälsa ändå inget *utöver* de fysikaliska egenskaper som realiserar den.[5]

Förhoppningsvis ger detta en klarare bild av metafysisk kontinuitet, och därmed även av den non-naturalistiska tesen att normativa egenskaper är diskontinuerliga med naturliga egenskaper. Något bör dock även sägas om vad som avses med ”naturliga egenskaper”.

Naturliga egenskaper har i detta sammanhang karakteriserats på åtminstone fyra olika sätt: som (1) *empiriskt tillgängliga*,[6] (2) av samma *sort* som empiriskt tillgängliga egenskaper,[7] (3) *icke-normativa*,[8] och

3. Se Schroeder 2007, kap. 4.

4. Häri ligger en viktig skillnad mellan non-naturalism och *Cornell-realism*. Cornell-realister som Brink 1984 och Boyd 198) menar att normativa egenskaper funktionellt realiseras av naturliga egenskaper. Shafer-Landau 2003, kap. 3, instämmer, även om han kallar sig non-naturalist.

5. Ytterligare ett exempel på (eventuellt svårartikulerad) metafysisk kontinuitet är relationen mellan *determinabler* och *determinater*. Rödhet är i någon mening *inbegripen* i mer specifika nyanser som vinrödhet och blodrödhet.

6. Shafer-Landau 2003, s. 59.

7. Enoch 2011, s. 103.

8. Detta är såvitt jag kan se kontentan av McPhersons eget förslag. Naturliga egenskaper (”basegenskaper” med McPhersons terminologi) karakteriseras som egenskaper som inte konstitutivt involverar *sui generis* normativa egenskaper (2012, s. 213–14). *Sui generis* normativa egenskaper karakteriseras i sin tur som metafysiskt diskontinuerliga med *icke-normativa* egenskaper (2012, s. 209).

(4) åtkomliga med en icke-normativ *vokabulär*.[9] Inget av dessa förslag är oproblematiskt. Till exempel är idén att naturliga egenskaper ska förstås som empiriskt tillgängliga egenskaper för snäv, då non-naturalister menar att normativa egenskaper är diskontinuerliga även med diverse ”filosofiska” egenskaper, som knappast är empiriskt tillgängliga i någon intressant mening – egenskaper som att ha fri vilja, att ha psykologiska fortvarovillkor, att vara skapad av Gud, etc. Här kommer jag dock inte att försöka reda ut hur non-naturalismen bör preciseras, utan förlitar mig på att vi förstår uppfattningen tillräckligt väl för mina syften nedan.[10]

2.2 *Superveniens och oförklarad nödvändighet*

Det råder utbredd enighet om att det normativa supervenierar på det naturliga. I slogan-form innebär superveniens att det inte kan finnas en normativ skillnad utan en naturlig skillnad (eventuellt i relationellt avseende), vilket lämnar utrymme för flera olika preciseringar.[11] Den supervenienstes som är relevant i detta sammanhang preciserar modaliteten i fråga som *metafysisk*, vilken ska skiljas från logisk, begreppslig och nomologisk modalitet. Låt oss kalla tesen SUPERVENIENS. Här är två ekvivalenta formuleringar:

> Det är metafysiskt omöjligt att: X och Y skiljer sig i normativt avseende, men inte i naturligt avseende.
>
> Det är metafysiskt nödvändigt att: om X och Y är likadana i naturligt avseende, så är de likadana även i normativt avseende.[12]

Som McPherson (2012, s. 214) påpekar kan superveniens godtas även av naturalister. Naturalister anser ju att normativa avseenden *är* naturliga avseenden, så för dem är tesen trivial. Även nihilister kan godta den. Nihilister menar ju normalt att det är metafysiskt omöjligt att normativa egenskaper instantieras, så för dem är tesen också trivial – om ingenting kan ha normativa egenskaper så kan ingenting heller skilja sig från något annat i normativt avseende, vilket förstås även gäller saker som är likadana i naturligt avseende.

9. Jackson 1998, s. 121, Huemer 2005, s. 66 och Parfit 2011, s. 305.
10. Jag diskuterar frågan mer ingående i Moberger (ms, avsnitt 3.1).
11. Se McLaughlin och Bennett 2018, avsnitt 4, för en arsenal av olika supervenienstes er.
12. Jag föredrar att tänka på X och Y som individuella objekt, exempelvis partikulära handlingar. McPherson 2012, s. 214 förstår dem i stället som möjliga världar. Detta har strängt taget ingen betydelse för argumentet, då supervenienstesera i fråga (såvitt jag kan se) är ekvivalenta. McPhersons globala supervenienstes är dock intuitivt mer avlägsen.

SUPERVENIENS ihop med non-naturalisters syn på normativitet implicerar att det råder en metafysiskt nödvändig koppling mellan diskontinuerliga egenskaper. McPherson hävdar vidare att non-naturalister inte kan förklara (den metafysiska nödvändigheten hos) denna koppling. Låt oss kalla denna tes INGEN FÖRKLARING. De kan för det första inte åberopa en förklaring som hänvisar till egenskapsidentitet, egenskapskomposition, funktionell realisering eller någon annan form av metafysisk intimitet. Det finns inget mysterium kring hur det kan finnas nödvändiga kopplingar mellan att vara 1 cm och 10 mm, ungkarl och ogift, vinröd och röd, eller mellan fysikaliska egenskaper och hälsa, då egenskaperna i dessa fall är metafysiskt kontinuerliga. Ingen sådan i vid mening reduktiv förklaring är dock tillgänglig för non-naturalister. McPherson menar dessutom att ingen annan tillfredsställande förklaring finns tillgänglig. Om detta stämmer så är non-naturalister förbundna till en oförklarad, eller ogrundad, metafysiskt nödvändig koppling mellan diskontinuerliga egenskaper. Och enligt en princip som McPherson kallar MÅTTLIG HUMEANISM talar detta starkt emot deras uppfattning.

2.3 *Måttlig humeanism*

Humeansk skepsis mot metafysisk nödvändighet tar sig många olika uttryck. MÅTTLIG HUMEANISM är tänkt att vara återhållsam nog för att tilltala även samtida metafysiker. Idén att det finns en stark presumtion mot teorier som postulerar de relevanta relationerna vilar enligt McPherson på ”kraftfulla metodologiska intuitioner” (2012, s. 230), och han betraktar den som en given utgångspunkt för all seriös metafysik.

Principen är dock tvetydig på ett sätt som McPherson inte uppmärksammar. Att något talar emot en teori kan förstås antingen som att det finns skäl att *inte godta* den, eller som att det finns skäl att *förneka* den. Det finns exempelvis konklusiva skäl att inte godta tesen att antalet stjärnor i Vintergatan är udda, men det finns lika starka skäl att inte heller förneka den. Jag kommer att utgå ifrån att vad McPherson har i åtanke med frasen ”talar starkt emot en teori” är att det finns starka skäl att förneka den. Det är denna tolkning som behövs för att generera ett problem för *non-naturalismen*, och inte bara för *non-naturalister*.[13]

Här är således komponenterna i McPhersons resonemang:

DISKONTINUITET: Om non-naturalismen är sann, så finns det instantierbara *sui generis* normativa egenskaper.

13. Jag återkommer till detta i avsnitt 3.3 nedan.

SUPERVENIENS: Det är metafysiskt nödvändigt att: om X och Y är likadana i naturligt avseende, så är de likadana även i normativt avseende.

INGEN FÖRKLARING: Non-naturalister kan inte förklara SUPERVENIENS.

MÅTTLIG HUMEANISM: Oförklarade metafysiskt nödvändiga kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper är mycket kostsamma.

Slutsatsen är att det finns starka skäl att förneka non-naturalismen, allt annat lika.[14]

Non-naturalister har här tillgång till tre möjliga försvarsstrategier. De kan förneka SUPERVENIENS, INGEN FÖRKLARING, eller MÅTTLIG HUMEANISM. I nästa avsnitt diskuterar jag dessa i tur och ordning.

3. TRE FÖRSVARSSTRATEGIER

3.1 *Förneka superveniens*

Kan non-naturalister förneka SUPERVENIENS? Detta tycks mig inte vara en framkomlig väg. SUPERVENIENS kan möjligen framstå som ett stycke abstrakt metafysisk teori, men vi får intuitivt fotfäste så fort vi tittar på specifika fall. McPherson ger följande exempel:

> [D]et verkar omöjligt att en annan värld skulle kunna vara identisk med den här världen, bortsett från att ett folkmord i den andra världen, i övrigt identiskt med det faktiska Rwandiska folkmordet, skilde sig enbart på så sätt att det var etiskt beundransvärt snarare än ett illdåd. (2012, s. 211)

Den grundläggande och kraftfulla intuition som pumpas i sådana exempel är att instantieringar av normativa egenskaper alltid har *förklaringar*. Individuella objekt som handlingar, institutioner och mentala tillstånd har normativa egenskaper endast i den mån något hos dessa objekt *gör* att så är fallet. Låt oss kalla denna tes NORMATIV FÖRKLARING.

NORMATIV FÖRKLARING förutsätter SUPERVENIENS. Anta att vi får höra att en partikulär handling φ är fel därför att den är A, men att φ kunde ha varit A utan att vara fel. I så fall har φ:s felaktighet inte förklarats, eftersom vi inte har fått veta varför φ inte är en av de där icke felaktiga A-

14. Denna informella rekonstruktion är snarlik McPhersons 2012, avsnitt 3.

handlingarna. Men om φ och dess metafysiskt möjliga motsvarigheter är likadana i alla naturliga avseenden, inklusive relationella sådana, så finns inget annat att peka på, inte ens en skillnad i kontext. Och därmed finns inget som kan förklara varför φ är fel. Om non-naturalister förnekar SUPERVENIENS måste de därmed förneka NORMATIV FÖRKLARING, vilket vore absurt.

Jag drar slutsatsen att den första försvarsstrategin misslyckas rakt av, och att den därmed inte motiverar någon modifikation av McPhersons argument.

3.2 *Förklara superveniens*

Kan non-naturalister i stället förklara SUPERVENIENS, och på så sätt kringgå MÅTTLIG HUMEANISM? I detta avsnitt diskuterar jag två möjliga förklaringsstrategier: den *begreppsliga* strategin och den *metafysiska* strategin.[15]

3.2.1 *Den begreppsliga strategin.* Den begreppsliga strategin gör två påståenden: (i) att SUPERVENIENS är en begreppslig sanning, och (ii) att detta förklarar varför den är sann. Båda dessa påståenden är kontroversiella. Enoch (2011, s. 148–49) och Olson (2014, s. 89–90) argumenterar för (i) med hänvisning till att vi skulle betrakta en person som applicerar normativa termer på ett sätt som inte respekterar SUPERVENIENS som en inkompetent användare av termerna i fråga. Det kan dock ifrågasättas om detta stämmer, och om det är tillräckligt för att (i) ska räknas som en begreppslig sanning. McPherson diskuterar inte (i). Hans bemötande av den begreppsliga strategin går i stället ut på att avfärda (ii) med hänvisning till att begreppslig nödvändighet inte förklarar metafysisk nödvändighet (2012, s. 221–22).[16]

I det här sammanhanget finns dock ingen anledning att ta ställning till dessa frågor. Skälet är att både (i) och (ii) kan kringgås genom att göra en mindre justering av McPhersons argument.

Motivet bakom McPhersons fokus på SUPERVENIENS är dess metaetiska neutralitet. Som jag nämnde ovan kan även naturalister och nihilister godta denna tes. Ett metaetiskt neutralt explanandum är dock inte obligatoriskt. Det finns en annan tes i närheten som inte är neutral, och som har fördelen att immunisera McPhersons argument mot den begreppsliga strategin. Den tes jag har i åtanke är följande:

15. Denna terminologi är Väyrynens 2018.
16. Se även McPherson 2015, avsnitt 4.4 och Väyrynen 2018, s. 175–76.

> NÖDVÄNDIGGÖRANDE: Det finns någon instantierbar naturlig egenskap A och någon instantierbar *sui generis* normativ egenskap B, sådana att det är metafysiskt nödvändigt att: om X har A, så har X även B.

Precis som SUPERVENIENS involverar NÖDVÄNDIGGÖRANDE en metafysiskt nödvändig koppling. Och i den mån non-naturalister är förbundna till SUPERVENIENS är de förbundna även till NÖDVÄNDIGGÖRANDE, eftersom denna tes impliceras av SUPERVENIENS ihop med non-naturalisters uppfattning att det *finns* instantierbara *sui generis* normativa egenskaper. Och NÖDVÄNDIGGÖRANDE kan knappast vara en begreppslig sanning, eftersom denna tes (till skillnad från SUPERVENIENS) i sin tur implicerar att sådana egenskaper finns. Om detta vore en begreppslig sanning så skulle non-naturalismen själv vara en begreppslig sanning, vilket den rimligen inte är.[17]

Jag drar slutsatsen att den begreppsliga strategin inte hjälper non-naturalister att kringgå MÅTTLIG HUMEANISM. Även om strategin skulle lyckas bemöta McPhersons argument så som det är formulerat, så finns det ett närliggande argument som strategin inte biter på:

> DISKONTINUITET*: Om non-naturalismen är sann, så är NÖDVÄNDIGGÖRANDE sann.[18]
>
> INGEN FÖRKLARING*: Non-naturalister kan inte förklara NÖDVÄNDIGGÖRANDE.
>
> MÅTTLIG HUMEANISM: Oförklarade metafysiskt nödvändiga kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper är mycket kostsamma.

Den begreppsliga strategin är här tandlös, då NÖDVÄNDIGGÖRANDE inte är en begreppslig sanning.

3.2.2 *Den metafysiska strategin.* Kan NÖDVÄNDIGGÖRANDE i stället ges en metafysisk förklaring? Som jag redan nämnt kan non-naturalister inte åberopa egenskapsidentitet, egenskapskomposition, funktionell realisering eller någon annan form av metafysisk kontinuitet. I stället behöver de åberopa en relation som kan råda mellan diskontinuerliga egenskaper.

17. Denna invändning mot den begreppsliga strategin är nära relaterad till Väyrynens påpekande att strategin ”förklarar fel nödvändighet”, s. 176.

18. DISKONTINUITET* impliceras av DISKONTINUITET och SUPERVENIENS.

Relationen i fråga behöver även råda med *metafysisk nödvändighet*, då en kontingent relation knappast kan förklara en nödvändig relation. Men om detta stämmer så är den metafysiska strategin dömd på förhand. Den relation som åberopas, vilken den än är, kommer att relatera diskontinuerliga egenskaper med metafysisk nödvändighet, och därmed har problemet bara flyttats. Poängen är inte att NÖDVÄNDIGGÖRANDE inte kan förklaras, utan snarare att ingen tänkbar förklaring kan kringgå MÅTTLIG HUMEANISM. Återigen: även om den metafysiska strategin skulle lyckas bemöta McPhersons argument så som det är formulerat, så finns det ett närliggande argument som den inte rår på:

> DISKONTINUITET*: Om non-naturalismen är sann, så är NÖDVÄNDIGGÖRANDE sann.
>
> INGEN FÖRKLARING**: Non-naturalister kan inte förklara NÖDVÄNDIGGÖRANDE utan att förbinda sig till en annan metafysiskt nödvändig koppling mellan diskontinuerliga egenskaper.[19]
>
> MÅTTLIG HUMEANISM: Oförklarade metafysiskt nödvändiga kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper är mycket kostsamma.

Om INGEN FÖRKLARING** är sann så har non-naturalister inget annat val än att försöka underminera MÅTTLIG HUMEANISM.

Stephanie Leary (2017) menar dock att INGEN FÖRKLARING** är falsk. Genom att åberopa ”hybridegenskaper” menar hon att non-naturalister kan förklara den nödvändiga kopplingen utan att förbinda sig till en ny nödvändig koppling. Hybridegenskaper är egenskaper

> vars essenser specificerar både naturliga icke-normativa tillräckliga villkor för deras egen instantiering och tillräckliga villkor för instantieringen av vissa *sui generis* normativa egenskaper. (2017, s. 98)

Essensbegreppet i fråga är Kit Fines (1995). Leary förklarar det på följande sätt:

> [E]tt objekts eller en egenskaps essens [är] den mängd propositioner som direkt definierar objektet eller egenskapen i fråga, och som alltså anger objektets eller egenskapens själva natur. (2017, s. 94)

Hybridegenskaper är alltså egenskaper vars själva väsen grundar dels att instantieringen av vissa naturliga egenskaper är tillräcklig för deras

19. En analog modifikation är implicit i McPhersons diskussion 2012, s. 222–23. Jfr Schroeder 2007, s. 198, n. 1.

egen instantiering, och dels att deras egen instantiering är tillräcklig för instantieringen av vissa *sui generis* normativa egenskaper. Som Leary metaforiskt uttrycker det fungerar hybridegenskaper som en ”dubbelhäftande tejp som fäster det normativa vid det naturliga” (2017, s. 99).

Hur tillåter denna idé non-naturalister att förklara metafysisk nödvändighet utan att åberopa metafysisk nödvändighet? Här åberopar Leary återigen Fine (1994), vars syn på metafysisk modalitet förklaras som följer:

> [D]e metafysiska möjligheterna är de logiska möjligheter som är förenliga med alla tings essenser. De metafysiskt nödvändiga sanningarna är alltså de sanningar som följer från tings essenser. (2017, s. 94)

Att en proposition är metafysiskt nödvändig innebär alltså att dess negation är oförenlig med en proposition som ingår i någots essens. Att något har en viss essens är dock inte självt en metafysisk nödvändighet enligt Leary, utan ett ”autonomt” faktum. Autonoma fakta, skriver hon, ”är ogrundade på så sätt att de helt enkelt inte är den sorts fakta som i princip kan ha en metafysisk förklaring” (2017, s. 102).

Det finns åtminstone två problem med Learys förslag. För det första är det oklart om förslaget ens är förenligt med en non-naturalistisk syn på normativa egenskaper. Skälet är att hybridegenskapers essenser riskerar att framtvinga alltför mycket metafysisk intimitet mellan normativa och naturliga egenskaper. Hybridegenskaper behöver vara kontinuerliga både med naturliga egenskaper och med *sui generis* normativa egenskaper, men utan att dessa blir kontinuerliga med *varandra*. Det är dock oklart om detta är koherent. Om man vill använda Learys egen metafor kan man uttrycka det så att en dubbelhäftande tejp inte tillåter särskilt stort avstånd mellan fästytorna.[20]

För det andra ser jag inte hur den föreslagna förklaringen kan undvika att åberopa en ogrundad metafysiskt nödvändig koppling. Förklaringen hänvisar ytterst till idén att hybridegenskapers essenser grundar att vissa naturliga egenskaper nödvändiggör vissa *sui generis* normativa egenskaper (via hybridegenskaper). Som jag redan nämnt menar Leary att essentiella fakta är autonoma, och därmed inte metafysiskt nödvändiga. Detta är dock bara en terminologisk manöver. Även om vi går med på att autonoma fakta inte är metafysiskt nödvändiga i Learys mening, så kvarstår frågan varför de är metafysiskt nödvändiga på så sätt att

20. Jfr Toppinen (kommande).

de inte hade kunnat vara annorlunda. Att en hybridegenskaps essens relaterar diskontinuerliga egenskaper må vara ett autonomt faktum, men inte desto mindre ett metafysiskt nödvändigt sådant i den relevanta meningen. Vad essensers autonomi visar, om något, är snarare att vissa metafysiska nödvändigheter inte kräver någon förklaring. Men i så fall rör det sig om en invändning mot MÅTTLIG HUMEANISM, inte mot INGEN FÖRKLARING**.

3.3 *Förneka Måttlig humeanism*

Utfallet av diskussionen så här långt är att non-naturalister är förbundna till en ogrundad metafysiskt nödvändig koppling mellan diskontinuerliga egenskaper, antingen i form av NÖDVÄNDIGGÖRANDE, eller i form av någon relation som ytterst sett förklarar NÖDVÄNDIGGÖRANDE. Non-naturalister behöver därmed ta itu med MÅTTLIG HUMEANISM.

Som jag nämnde ovan anser McPherson att MÅTTLIG HUMEANISM vilar på solid intuitiv grund. Han lyckas dock inte sätta fingret på vad det är som gör principen intuitiv (om den nu är det). Han skriver:

> Vad MÅTTLIG HUMEANISM förnekar är att vi får omfamna oförklarade nödvändiga kopplingar närhelst de i övrigt framstår som lämpliga postulat i samband med att vi konstruerar metafysiska teorier. Detta är inte mycket mer än ett kännetecken på att man tar det metafysiska projektet på allvar. (2012, s. 230)

Här framställs dock principen både som mer och som mindre måttlig än den i själva verket är.

Notera först frasen ”oförklarade nödvändiga kopplingar”. Man kunde tro att McPherson här använder den utan intentionsdjup, som blott en kortare variant av den omständliga frasen ”oförklarade metafysiskt nödvändiga kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper”. Det är dock oklart om så är fallet. Ibland verkar han snarare tänka sig att det som i grund och botten är problematiskt är oförklarade nödvändiga kopplingar som sådana.[21]

Detta skulle hur som helst resultera i en allt annat än måttlig humeanism. Det kan inte gärna finnas någon presumtion mot att omfamna oförklarade nödvändiga relationer som sådana. Varför råder identitet mellan exempelvis vatten och H_2O? Världen måste bara vara sådan! Även reduktiva relationer som egenskapskomposition och funktionell

21. Se särskilt hans diskussion av *matematisk platonism* som en tänkbar medbrottsling (2012, s. 229). Jfr Schroeder 2007, s. 198.

realisering involverar oförklarad nödvändighet. Hur kommer det sig att egenskapen att vara ungkarl inbegriper egenskaperna att vara vuxen, man och ogift (om den nu gör det), eller att egenskapen att vara frisk funktionellt realiseras av vissa fysikaliska egenskaper? Återigen måste världen bara vara sådan. Idén att oförklarad nödvändighet är kostsam är med andra ord allt annat än intuitiv. (Dessutom skulle den drabba naturalister i lika hög grad som non-naturalister.) I den mån MÅTTLIG HUMEANISM är intuitiv (och måttlig) måste det alltså vara på grund av att oförklarade nödvändiga kopplingar specifikt mellan *diskontinuerliga* egenskaper är intuitivt svårsmälta.

I ett annat avseende är principen dock mindre måttlig än McPherson ger sken av. Vad MÅTTLIG HUMEANISM förnekar, eller bör förneka, är inte bara att vi får *omfamna* de relevanta relationerna närhelst de i övrigt framstår som lämpliga, utan även att vi får underlåta att *förneka* deras existens när de inte i övrigt framstår som obligatoriska. Som jag nämnde tidigare (avsnitt 2.3) räcker det inte att förbjuda postulerandet av relationerna i fråga (allt annat lika), då detta är förenligt med att vi bör suspendera omdöme om deras existens. För att utgöra en invändning mot non-naturalismens *postulat*, och inte bara mot non-naturalisters *postulerande*, krävs även att MÅTTLIG HUMEANISM påbjuder att relationerna förnekas (allt annat lika).

En annan faktor som har betydelse för principens måttlighet och rimlighet är presumtionens tilltänkta *styrka*. Principen blir mer måttlig och rimlig, men också mindre intressant, ju svagare kompenserande skäl non-naturalister avkrävs. För att inte bli alltför beskedlig bör nog MÅTTLIG HUMEANISM avkräva non-naturalister *starka* kompenserande skäl. Det är också så McPherson utformar principen.[22]

Är det en rimlig princip att vi får underlåta att förneka existensen av oförklarade metafysiskt nödvändiga kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper endast om starka kompenserande skäl föreligger? Själv har jag inga tydliga intuitioner om detta, så jag föredrar att förhålla mig neutral. I stället ska jag visa att MÅTTLIG HUMEANISM gör onödigt starka antaganden. Det finns en än mer måttlig humeanism som kan åberopas i stället. Jag närmar mig denna via en version av Mackies konstighetsargument.

22. Se särskilt hans diskussion om huruvida non-naturalister kan komma undan med att medge en viss börda, men förneka att denna är särskilt tung (2012, s. 230–31).

3.4 *Mackies argument och en än mer måttlig humeanism*

Mackies primära invändning mot non-naturalismen är att *sui generis* normativitet i sig själv är metafysiskt bisarr.[23] Han framför dock även en annan invändning, som mer liknar McPhersons:

> Vad är sambandet mellan det naturliga faktumet att en handling är en instans av avsiktlig grymhet – till exempel att orsaka smärta bara för skojs skull – och det moraliska faktumet att den är fel? Det kan inte vara en implikation, en logisk eller semantisk nödvändighet. Ändå är det inte bara så att de två egenskaperna förekommer tillsammans. Felaktigheten måste på något sätt vara ”följdriktig” eller ”supervenient”; handlingen är fel därför att den är en instans av avsiktlig grymhet. Men vad *i hela världen* betecknas av detta ”därför att”? (1977, s. 41)

Även om Mackie här använder termen ”supervenient” är det inte den tes jag ovan kallade SUPERVENIENS han har i åtanke. Sambandet i fråga är inte (bara) att det inte kan råda någon moralisk/normativ skillnad utan en naturlig skillnad. Inte heller rör det sig (bara) om att naturliga egenskaper skulle nödvändiggöra *sui generis* normativa egenskaper. SUPERVENIENS och NÖDVÄNDIGGÖRANDE är *modala* teser. Vad Mackie har i åtanke är snarare en *explanatorisk* tes. Non-naturalister behöver anta att handlingar har *sui generis* normativa egenskaper *i kraft av* naturliga egenskaper. Detta menar han är metafysiskt konstigt.

Det är noterbart att Mackie inte ger några argument för att tillskriva non-naturalister detta åtagande. Han skriver bara att normativa egenskaper/fakta ”måste på något sätt” förklaras av naturliga egenskaper/fakta. Han uttrycker sig på ett liknande sätt i ett annat sammanhang:

> Om ett sakförhållande är bra eller dåligt, så måste det finnas något hos det som gör det bra eller dåligt, och på ett liknande sätt måste det vara något annat än dess riktighet eller felaktighet som gör en handling rätt eller fel. (1982, s. 115)

Här ger Mackie uttryck för den intuitiva tes jag ovan (avsnitt 3.1) kallade NORMATIV FÖRKLARING, dvs. tesen att individuella objekt (handlingar, institutioner, mentala tillstånd) har normativa egenskaper endast i den mån något hos dessa objekt gör att så är fallet. Denna tes är intuitivt mer fundamental än tesen att det inte kan råda någon normativ skillnad utan en naturlig skillnad. Jag tvivlar på att vi har några intuitioner

23. Jag diskuterar detta argument ingående i Moberger (manuskript, kap. 4).

överhuvudtaget om den senare tesen oberoende av den förra. Alltså: i den mån non-naturalister är förbundna till SUPERVENIENS och NÖDVÄNDIGGÖRANDE, så är de förbundna även till följande tes:

> NÖDVÄNDIGT GÖRANDE: Det finns någon instantierbar naturlig egenskap A och någon instantierbar *sui generis* normativ egenskap B, sådana att det är metafysiskt nödvändigt att: om X har A, så har X även B, och i kraft av (att X har) A.[24]

Detta banar vägen för ytterligare en förbättring av McPhersons argument, då MÅTTLIG HUMEANISM kan ersättas av ÄN MER MÅTTLIG HUMEANISM, enligt vilken oförklarade metafysiskt nödvändiga *explanatoriska* kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper är mycket kostsamma. ÄN MER MÅTTLIG HUMEANISM är logiskt svagare än MÅTTLIG HUMEANISM, och ärver därmed den senare principens eventuella intuitiva stöd. Logisk försvagning är förstås inget framsteg i sig, då logiska försvagningar ibland är ointressanta. Så är fallet om det är tydligt att den svagare principens rimlighet hänger helt och hållet på den starkares. I det här fallet är försvagningen dock inte ointressant, då ÄN MER MÅTTLIG HUMEANISM kan tillgodogöra sig de intuitioner om metafysisk konstighet som Mackie åberopar.

Min slutliga förbättring av McPhersons argument ser alltså ut som följer:

> DISKONTINUITET**: Om non-naturalismen är sann, så är NÖDVÄNDIGT GÖRANDE sann.
>
> INGEN FÖRKLARING***: Non-naturalister kan inte förklara NÖDVÄNDIGT GÖRANDE utan att förbinda sig till en annan metafysiskt nödvändig explanatorisk koppling mellan diskontinuerliga egenskaper.
>
> ÄN MER MÅTTLIG HUMEANISM: Oförklarade metafysiskt nödvändiga explanatoriska kopplingar mellan diskontinuerliga egenskaper är mycket kostsamma.

I den mån non-naturalister står inför en viktig utmaning som har att göra med superveniens, så fångas den bättre av detta argument än av McPhersons.

24. Det finns med andra ord oberoende skäl för non-naturalister att inte lämna SUPERVENIENS eller NÖDVÄNDIGGÖRANDE oförklarade, då det skulle innebära att de inte tillgodoser intuitionerna bakom NORMATIV FÖRKLARING.

4. SLUTSATSER

I denna artikel har jag utvecklat en förbättrad och mer precis variant av McPhersons argument. Det modifierade argumentet är svårare att bemöta då det inte är sårbart för vare sig den begreppsliga eller den metafysiska strategin, och då det åberopar en mindre sårbar humeansk princip. Argumentet är mer precist på så sätt att jag har avlägsnat en tvetydighet hos principen i fråga.[25]

LITTERATUR

Blackburn, S. 1971. ”Moral Realism”. I *Morality and Moral Reasoning*, red. J. Casey, s. 101–24. London: Methuen.

Boyd, R. 1988. ”How to Be a Moral Realist”. I *Essays on Moral Realism*, red. G. Sayre-McCord, s. 181–228. Ithaca, NY: Cornell University Press.

Brink, D. O. 1984. ”Moral Realism and the Sceptical Arguments from Disagreement and Queerness”. *Australasian Journal of Philosophy* 62(2), s. 111–25.

Enoch, D. 2011. *Taking Morality Seriously: A Defense of Robust Realism*. Oxford: Oxford University Press.

Fine, K. 1994. ”Essence and Modality”, *Philosophical Perspectives* 8, s. 1–16.

———. 1995. ”Senses of Essence”. I *Modality, Morality and Belief. Essays in Honor of Ruth Barcan Marcus*, red. W. Sinnott-Armstrong, D. Raffman och N. Asher, s. 53–73. Cambridge: Cambridge University Press.

Huemer, M. 2005. *Ethical Intuitionism*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Jackson, F. 1998. *From Metaphysics to Ethics: A Defence of Conceptual Analysis*. Oxford: Clarendon Press.

Leary, S. 2017. ”Non-naturalism and Normative Necessities”. I *Oxford Studies in Metaethics* 12, red. R. Shafer-Landau, s. 76–105. Oxford: Oxford University Press.

Mackie, J. L. 1977. *Ethics: Inventing Right and Wrong*. Harmondsworth: Penguin Books.

———. 1982. *The Miracle of Theism*. Oxford: Clarendon Press.

McLaughlin, B. och K. Bennett. 2018. ”Supervenience”. I *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2018 Edition), red. E. N. Zalta, https://plato.stanford.edu/archives/spr2018/entries/supervenience/.

McPherson, T. 2012. ”Ethical Non-Naturalism and the Metaphysics of Supervenience”. I *Oxford Studies in Metaethics* 7, red. R. Shafer-Landau, s. 205–34. Oxford: Oxford University Press.

McPherson, T. 2015. ”Supervenience in Ethics”. I *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2015 Edition), red. E. N. Zalta. https://plato.stanford.edu/archives/win2015/entries/supervenience-ethics/.

Moberger, V. Ms. ”The Queerness of Objective Value*s*” (avhandlingsmanuskript).

25. Tack till Jens Johansson, Olle Risberg och Karin Enflo för värdefulla kommentarer.

Olson, J. 2014. *Moral Error Theory: History, Critique, Defence*. Oxford: Oxford University Press.
Parfit, D. 2011. *On What Matters*, Vol. 2. Oxford: Oxford University Press.
Schroeder, M. 2007. *Slaves of the Passions*. Oxford: Oxford University Press.
Shafer-Landau, R. 2003. *Moral Realism: A Defence*. Oxford: Clarendon Press.
Toppinen, T. Kommande. "Essentially Grounded Non-Naturalism and Normative Supervenience". *Topoi*. https://philpapers.org/rec/TEEEGN
Väyrynen, P. 2018. "The Supervenience Challenge to Non-Naturalism". I *The Routledge Handbook of Metaethics*, red. T. McPherson och D. Plunkett. New York: Routledge. https://philpapers.org/archive/VYRTSO.pdf (7 januari 2016).